

201700984

26 FEB 2018

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2018009565

Datum 23 februari 2018
Betreft **Definitief** advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2017052761

Onze referentie
2018009565

Uw referenties
G47 201700984 en
G85 201700984

Uw brieven van
24 november 2017
en 8 februari 2018

Geachte voorzitter, commissie,

Inleiding

U hebt op 24 november 2017 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet. Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de verstrekking van een aangepast bed, te weten een extra breed Flexobed® (hierna: Flexobed).

In zijn voorlopig advies van 7 december heeft het Zorginstituut geadviseerd om verweerder nader onderzoek te laten verrichten naar een doelmatige adequate oplossing, waarbij verweerder het belang van de veiligheid en zelfredzaamheid van verzoekster meeneemt in zijn beoordeling.

Op 12 februari 2018 heeft het Zorginstituut aanvullende stukken ontvangen.

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van het Zorginstituut kennisgenomen van het verslag van de hoorzitting en aanvullende stukken. Op basis van dat dossier deelt de medisch adviseur het volgende mee.

De aanvullende stukken betreffen een verslag van de hoorzitting van 7 februari 2018 en een brief van verweerder van 4 januari 2018 met twee bijlagen: een verslag van 4 januari 2018 van de uitkomst van het nader onderzoek door verweerder met de productadviseur van de zorgaanbieder, en in bijlage 2 een verslag van de zorgaanbieder van het huisbezoek, aldus verweerder.

In de hoorzitting geeft verzoekster aan dat de breedte van het huidige bed, 87 cm, te smal is en dat een breedte van 97 cm voldoet.

Van de aanvullende informatie van verweerder blijkt bijlage 2 een ingevuld indicatie-/aanvraagformulier te zijn, waarin aangegeven wordt dat de gevraagde voorziening een Flexobed is met afmetingen van 220-90 cm, draai- uitstapfunctie links, kopschot/voetschot, verlengde uitstapbeugel. In dit formulier is geen expliciete onderbouwing voor een standaard danwel breder bed.

In bijlage 1 geeft verweerder aan dat de zorgaanbieder een breder bed adviseerde (breder dan 105 cm) welke geen transfermogelijkheid biedt. De productadviseur van de zorgaanbieder heeft volgens dit verslag contact gehad met de fabrikanten van transferbedden; een breder bed met transfermogelijkheid is niet te verkrijgen op de markt.

Het gewenste Flexobed van 97 cm breedte, in dit schrijven van 4 januari 2018 aangeduid als obese Flexobed, is ten opzichte van het huidige Flexobed aan iedere kant 5 cm breder, en geeft volgens verweerder een geringe mate van compensatie maar voldoet niet aan het advies van de ergotherapeut van verzoekster, namelijk een breedte van minstens 100 cm en van de productadviseur van zorgaanbieder, namelijk een breedte van minstens 105 cm. Verweerder geeft aan van mening te zijn dat verstrekken van het obese Flexobed zo veel meer kosten niet rechtvaardigt van de geringe mate van compensatie (van zelfredzaamheid, de benen in bed houden en krijgen), en dat de zorgaanbieder verwacht dat de benen ook tegen of langs de handgrepen zullen gaan als het bed aan iedere zijde 5 cm breder is. Dit naast het feit dat het gevraagde bed speciaal is gemaakt voor de obese doelgroep.

Uit het voorgaande is op te maken dat verweerder het in wezen met de ergotherapeut en zorgaanbieder eens is dat het huidige bed voor verzoekster te smal is en met andere woorden, dat het huidige bed geen adequaat hulpmiddel is. Of verzoekster 'zelfredzaamheid van transfers verkiest boven de zelfredzaamheid van benen in en uit bed houden', zoals de zorgverzekeraar schrijft, is de vraag. Uit de stukken blijkt niet dat verzoekster voor het een of het ander kiest (al ligt het voor de hand dat het zelfstandig in en uit bed komen bij de meeste mensen op de eerste plaats zal komen), in geval van verzoekster is ook veiligheid een punt van aandacht, namelijk het voorkómen van vallen indien de benen uit bed vallen en het voorkómen van mogelijk letsel tijdens het optreden van spasmen.

Het feit dat het gevraagde bredere transferbed kennelijk het enige brede transferbed is dat op de markt is en dat de fabrikant hiervoor een hoge prijs vraagt, is een probleem. Het 'obese Flexobed' is verstevigd om transfers mogelijk te maken voor patiënten met een gewicht van meer dan 135 kilogram, wat waarschijnlijk de meerprijs verklaart.

Bovenstaande betekent dat voor verzoekster een adequate oplossing gevonden moet worden, namelijk een bed van voldoende breedte, voorzien van transfermechanisme, waarmee zowel haar zelfredzaamheid als de veiligheid (het uit bed vallen van de benen; voorkómen eventueel letsel tijdens spasmen) geborgd zijn.

Met een breedte van 97 cm is het gevraagde bed weliswaar 3 centimeter smaller dan de door de ergotherapeut geadviseerde minimumbreedte van 100 cm, maar 97 cm ligt dicht bij deze geadviseerde afmeting dan de 87 cm van het huidige bed. Gezien de informatie van verzoekster en de ergotherapeut is het aannemelijk dat deze 10 cm extra breedte het gevraagde bed voldoende adequaat maken.

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
23 februari 2018

Onze referentie
2018009565

Verzoekster geeft zelf aan dat het bed voldoet en uit de brief van verzoekster en de brief van de ergotherapeut van 22 mei 2017, waarin deze expliciet het brede Flexobed met name noemt en noodzakelijk acht, en ervan uit gaande dat de ergotherapeut bekend is met dit merk bedden (in een eerdere e-mailcorrespondentie tussen verzoekster en de ergotherapeut noemt deze een matras van 'bijna 1 m breed'), kan opgemaakt worden dat de ergotherapeut dit bed, bij gebrek aan beter (minstens 3 cm breder), afdoende acht. Het huidige bed en het door verweerder voorgestelde hoog-laagbed volstaan in ieder geval niet. Het voorgestelde hoog-laagbed voorziet onvoldoende in haar zelfredzaamheid, terwijl de aanspraak juist ziet op de bewaring van de zelfredzaamheid. Als er geen doelmatiger oplossing op de markt is die voldoet aan deze eisen dan is verzoekster redelijkerwijs aangewezen op het gevraagde bed.

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
23 februari 2018

Onze referentie
2018009565

Advies van Zorginstituut Nederland

De vraag die beantwoord moet worden is of verzoekster in dit geval aanspraak heeft op het gevraagde (bredere) Flexobed.

Bedden in speciale uitvoering, met inbegrip van daarvoor bestemde matrassen, vallen onder artikel 2.17 van de Regeling zorgverzekering. Een Flexobed is een bed in speciale uitvoering.

In het algemeen is een verzekerde slechts aangewezen op een bed in speciale uitvoering als sprake is van volledige ADL-zorg op bed of een combinatie van gedeeltelijke ADL-zorg op bed en verpleegkundige of verzorgende handelingen op bed op meerdere momenten gedurende de dag. Als geen sprake is van verzorging of verpleging op bed dan kunnen de hulpmiddelen alleen worden verstrekt als deze noodzakelijk zijn ter bewaring van de zelfredzaamheid.

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de aanvullende stukken. Met verwijzing naar het advies van de medisch adviseur en gelet op de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering, is het Zorginstituut van mening dat verzoekster redelijkerwijs is aangewezen op het gevraagde bed als er geen doelmatiger oplossing op de markt is die voldoet aan de in het medisch advies genoemde eisen van veiligheid en zelfredzaamheid.

Het Zorginstituut raadt u aan het verzoek toe te wijzen.

Hoogachtend,

201700984

Zorginstituut Nederland

13 DEC. 2017

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2017055613

Datum 11 december 2017
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2017052761

Onze referentie
2017055613

Uw referentie
G47 201700984

Uw brief van
24 november 2017

Geachte voorzitter, commissie,

Inleiding

U hebt op 24 november 2017 aan Zorginstituut Nederland advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet. Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de verstrekking van een aangepast bed, te weten een extra breed Flexobed® (hierna: Flexobed). Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel 'Hulpmiddelen' van de zorgverzekering omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Verzekeringsreglement, behorende bij de zorgverzekering.
- Het Verzekeringsreglement stelt nadere voorwaarden aan het verkrijgen van hulpmiddelen.
- Bedden in speciale uitvoering, met inbegrip van daarvoor bestemde matrassen, vallen onder artikel 2.17 van de Rzv.

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij of krachtens de Zvw is bepaald.

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van het Zorginstituut kennisgenomen van de stukken. Op basis van het dossier deelt de medisch adviseur het volgende mee.

De indicatie voor een transferbed (Flexobed) staat niet ter discussie, in geschil is een breder Flexobed met een breedte van tenminste 100 cm.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
11 december 2017

Onze referentie
2017055613

Situatie verzoekster

Verzoekster heeft geen functie meer in haar benen als gevolg van secundair progressieve multiple sclerose. Sinds eind 2016 beschikt zij over een Flexobed. Deze voldoet niet. Dit had zij al kort na de levering van het bed aangegeven. Het bed heeft een matrasbreedte van 87 centimeter en is, gezien haar functiebeperkingen, te smal. Verzoekster geeft aan dat zij niet veilig in het bed kan liggen en dat zij, mede gezien haar lengte, niet onbelemmerd de houding kan aannemen die zij zou willen, bijvoorbeeld slapen op één zij met opgetrokken knieën (een gangbare slaaphouding). Draaien van de ene op de andere zij en van rug naar buik is onmogelijk vanwege het gevaar uit bed te vallen. Haar benen zijn al meerdere keren buiten het bed gevallen, en zij kan dan alleen met hulp van buitenaf weer in de juiste houding komen. Daarnaast komen bij zijligging haar voeten tegen het ijzeren hekwerk van het bed, dit geeft een trigger waardoor haar been in een spasme schiet. Zij kan dan geen kant op. Verzoekster kan dit probleem niet wegnemen of voorkomen door meer naar achteren te gaan liggen (waardoor zij meer ruimte voor haar benen zou creëren) omdat haar zitvlak dan van het bed zou vallen. Ook de ergotherapeut beschrijft in de brief van 22 mei 2017 genoemde beperkingen die verzoekster ondervindt met het huidige smalle bed. Daarnaast geeft de ergotherapeut aan dat verzoekster lange benen heeft, en, naast de beperkte spierkracht, ook een fors verminderd gevoel in de benen. De in- en uitstapfunctie van het Flexobed voldoet wel goed. Doordat het bed een zittende houding kan aannemen kan verzoekster zelfstandig de transfers van het bed naar de rolstoel maken.

Afwijzing verweerder

Verweerder geeft in de brief van 10 mei 2017 aan dat een breder Flexobed, mede gezien de hoge kosten, alleen wordt ingezet bij verzekerden boven de 135 kilogram. Dit bed is fors verstevigd om de transfer voor mensen boven de 135 kilogram mogelijk te maken. De indicatie- en productadviseur van de leverancier is bereid om met verzoekster mee te denken over eventuele alternatieven, aldus verweerder. In de brief van 22 november 2017 geeft verweerder aan dat, naast het type Flexobed dat verzoekster heeft, er slechts één ander type van het Flexobed is, dat 10 centimeter breder is dan het huidige bed (namelijk 97 centimeter breed), en dat deze ook niet voldoet aan de eisen van de ergotherapeut. Verweerder noemt als alternatief voor het Flexobed een hoog-laag bed, welke in verschillende breedten leverbaar zijn. Verweerder heeft dit alternatief voorgesteld aan verzoekster maar deze heeft geen interesse in het hoog-laag bed, aldus verweerder, die aangeeft dit te begrijpen, omdat verzoekster minder zelfstandig is met een hoog-laagbed. Verweerder acht een extra breed Flexobed niet doelmatig, gelet op zowel het verschil in kosten als gelet op zorginhoudelijke overwegingen.

Het hulpmiddel

Een Flexobed is een bed in speciale uitvoering. Bedden in speciale uitvoering, met inbegrip van daarvoor bestemde matrassen, vallen onder artikel 2.17 van de Rzv. In het algemeen is een verzekerde slechts aangewezen op een bed in speciale uitvoering als sprake is van volledige ADL-zorg op bed of een combinatie van gedeeltelijke ADL-zorg op bed en verpleegkundige of verzorgende handelingen op bed op meerdere momenten gedurende de dag. Als geen sprake is van verzorging of verpleging op bed dan kunnen de hulpmiddelen alleen worden verstrekt als deze noodzakelijk zijn ter bewaring van de zelfredzaamheid.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
11 december 2017

Onze referentie
2017055613

Een Flexobed is een zogeheten transferbed. In tegenstelling tot een regulier hoog-laagbed, dat alleen omhoog en omlaag kan, is een transferbed voorzien van een extra functie om transfers mogelijk te maken. Het Flexobed is 90 graden draaibaar, en kan van liggen draaien naar een zitstand, waarmee de transfer van lig naar zit mogelijk gemaakt wordt, en andersom, van zitstand 90 graden draaien om weer in ligstand te komen.¹

Beoordeling

Uit de voorliggende gegevens is op te maken dat het huidige Flexobed voor verzoekster geen adequaat hulpmiddel is. Uit deze gegevens blijkt dat het bed weliswaar voldoet voor de transfers tussen bed en rolstoel, maar dat het bed niet voldoende compensatie biedt voor de functiebeperkingen in de benen, die verzoekster tijdens het liggen ondervindt.

Verweerder geeft aan dat de leverancier op huisbezoek is geweest om de situatie van verzoekster te beoordelen en dat deze concludeerde dat het huidige transferbed voldoet. In de voorliggende gegevens is niet terug te vinden of de leverancier/verweerder rekening heeft gehouden met de veiligheid (het uit bed vallen van de benen, ook kunnen spasmen letsel tot gevolg hebben). Ook blijkt niet dat verweerder de zelfredzaamheid van verzoekster voldoende in de beoordeling heeft meegewogen. Uit de voorliggende gegevens is op te maken dat verzoekster niet alleen moeite heeft met veranderen van houding in het huidige bed, maar ook dat zij hulp van buitenaf nodig heeft, op de momenten dat haar benen buiten bed vallen, om deze weer in bed te leggen.

Het door verweerder voorgestelde hoog-laagbed heeft geen transferfunctie; met een hoog-laagbed zal verzoekster hulp van buitenaf nodig hebben om van het bed in de rolstoel te komen en vice versa, terwijl zij dit met de transferfunctie van het huidige bed, blijkens de voorliggende informatie, wel zelfstandig kan.

Nader onderzoek

Er dient dan ook nader onderzoek gedaan te worden naar een doelmatige, maar vooral ook adequate oplossing, rekening houdend met veiligheid en zelfredzaamheid.

Advies van Zorginstituut Nederland

De vraag die beantwoord moet worden is of verzoekster in dit geval aanspraak heeft op het gevraagde (bredere) Flexobed.

¹ Productinformatie, zie <http://www.flexobed.com/specificaties.html>; beschikbaar in twee varianten: bed-in-bed systeem voor een vaste / bestaande bedombouw, en een bed met vast kop- en voetschot en bijbehorende zijhekken; ligbreedte 90 cm, buitenmaat breedte bed-in-bed is 87 cm; buitenmaat breedte verpleegbed 98 cm.

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken. Gelet op het advies van de medisch adviseur en gelet op de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is het Zorginstituut van mening dat verweerder nader onderzoek moet verrichten naar een doelmatige en adequate oplossing, waarbij verweerder het belang van de veiligheid en zelfredzaamheid van verzoekster meeneemt in zijn beoordeling.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
11 december 2017

Onze referentie
2017055613